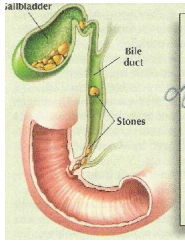

S n m t r t thông th ng c 12 ng i M thì i m t ng i b s n m t ...

N u b n th nh tho ng i đầu b ng phía ngang v i d d y, d i gan 1 chút, r t khó ch u nhi u khi i bu n nôn n a thì r t có th là b n b s n m t. S n m t r t thông th ng c 12 ng i M thì i m t ng i b s n m t và m i năm có thêm 1 tri u ng i b b nh này và b n ph i đi khám bác sĩ ngay vì đ lâu ngày s n l n ra càng nguy hi m h n.

M t là gì ?

M t là m t ch t có m u xanh lá cây do gan ti t ra đ đánh tan ch t m và giúp tiêu hoá th c ăn. Túi m t hình trái lê, n m ngay d i là gan đ ch a m t t gan ti t ra. Khi c th c n m t đ tiêu hoá thì túi m t co th t, bóp vào và ti t ra vào ru t non qua nh ng ng d n m t li ti.

Khi m t trong túi có v n đ hoá h c thi u cân bình, thì s vón l i thành ch t c ng, lâu ngày thành s n có th nh bé tí nh h t cát đ n l n nh t b ng qu banh golf. Túi m t có th ch a m t viên s n hay c trăm viên tùy theo tr ng h p. Có 2 lo i s n m t:

1.- Lo i s n m t do cholesterol: Lo i này thành hình là do nh ng cholesterol mà m t không tiêu hoá đ c, cô đ ng l i. Kho ng 80% s n m t tìm th y trong ng i sinh s ng ở M và Âu Châu là lo i này.

2.- Lo i s n m t có m u s c: do b nh nhân có b nh v máu và gan.

Xem [hình phía trên] ng i ta nh n th t là khi túi m t bóp và ti t ra m t thì s n m t cũng ra theo, n u s n m t quá l n thì nó ch n l i t i nh ng ng d n m t nêngây nên đau đ n khó ch u ph i gi i ph u ngay. Kho ng 30,40 năm tr c thì ng i ta ch m túi m t ra đ l y viên s n m t ra r i khâu l i, nh ng có nhi u tr ng h p ch vài năm sau túi m t l i có thêm s n m t n a, ph i m đi m l i. V sau thì y khoa k t lu n là nên c t túi m t đi luôn đ tr h u ho n. 15, 20 năm tr c thì ng i ta ph i gi i ph u l n nghĩa là r ch 1 đ ng dài 10, 20 cm trên b ng m i l y túi m t ra đ c, b nh nhân ph i n m nhà th ng c tu n l và ph i ngh d ng b nh nhà ch ng 1,2 tháng đ tr v t th ng. B y gi h cũng dùng ki u gi i ph u "cũ" này n u túi m t đã b s ng to.

Ngày nay [c theo hình d i đây] thì h đ c 4 cái l , m t l đ đút gi y video camera chi u hình lên màn nh, m t l đ đút gi y đèn vào soi, m t l nhìn, m t l s kéo vào đ c t. K

Sỏi mật

Tác Giả: Lan Háng / Mayo Clinic
Chúa Nhật, 23 Tháng 9 Năm 2012 04:15

thuật giải phẫu tân tiến này cho phép bạn nhận 1 túi mật đang hình thành và bệnh nhân có thể ra viện trong ngày và đi làm trở lại trong vòng 2-3 ngày.

Tại sao có sỏi mật

Có nhiều yếu tố gây nên sỏi mật. Mật là có nhiều cholesterol (mỡ) trong mật vì mỡ rất khó tan và nếu trong mật bạn có nhiều mỡ quá thì làm sao mật có thể thanh toán mỡ được cho kịp vì vậy nó đóng thành sỏi. Thêm vào nữa là nếu túi mật lúc nào cũng đầy mật mà không chảy vào ruột non thì nó sẽ đông lại và đóng thành sỏi. Ngoài ra còn có nhiều yếu tố như:

a.- Phái tính: Đàn bà có nguy cơ sỏi mật gấp đôi đàn ông vì kích thích tố nữ (estrogen) có nhiều mỡ trong mật, thêm vào nữa là hormone thụ thai làm tăng số lượng mỡ trong mật.

b.- Lên cân quá mức: Mập quá cũng làm tăng số lượng mỡ trong mật và làm chậm việc co bóp túi mật ra ngoài.

c.- Ăn uống: Nếu ăn uống nhiều mỡ quá và ít chất xơ cũng làm tăng mỡ trong mật.

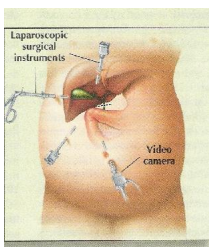
d.- Dùng thuốc chống cholesterol: Nếu dùng các loại thuốc giảm cholesterol như TRICOR hay LOPID cũng làm tăng xác suất có sỏi mật vì thuốc cản trở hình thành mật.

e.- Tuổi tác: Càng già càng có nhiều cơ hội có nhiều cholesterol trong mật.

f.- Di truyền: Gia đình có người có sỏi mật cũng sẽ như hình thức di truyền đến người khác.

g.- Sắc tộc: Người Mỹ da đỏ sống ở phía sau đó đến người gốc Mỹ Tây Bắc là 2 sắc dân có nhiều sỏi mật nhất tại Hoa Kỳ.

Khi nào cần phẫu thuật ngay

Khi túi mật có thể đổ bài tiết mật vào ruột non, thì mật viên sỏi hay nhiều viên sỏi theo nhau chảy ra không có gì trở ngại, triệu chứng sỏi quá nặng làm nghẽn ống cholecystic, làm bệnh nhân đau nhói không chịu được phải nằm trên, lan ra cổ sau lưng và bệnh vai kéo dài từ 15 phút đến 1 vài giờ. Sau đó đến màn nôn mửa, nóng, lạnh, mật trở nên da vàng, nước tiểu màu đỏ, phân màu trắng.

Nếu bạn có những triệu chứng như vậy thì vào nhà thận ngay. Có thể ít giờ sau, cơn đau sẽ qua đi nhưng túi mật có thể bị nhiễm trùng và bị vỡ ra nếu viên sỏi vẫn còn lại. Và nếu bạn còn thì lá lách cũng có thể bị sưng, có thể gây ra chột chóc.

Một cách khác để kiểm tra máu để xem có bị nhiễm trùng không sau đó làm "ultrasound" là phương pháp sử dụng siêu âm để tìm sỏi mật. Một cách khác là dùng mật siêu âm để có hình ảnh chụp hình, chuyên gia sẽ hướng dẫn để xem có viên sỏi nào còn lại hay không đổ vào ruột non không, nếu có thì họ có thể lấy ra ngay. Còn một cách là MRI (magnetic resonance imaging).

Những cách chữa sỏi mật

Nếu sỏi mật không gây ra đau đớn hay biến chứng gì thì không cần chữa. Còn những viên sỏi khuỷu tay gây ra đau đớn thì cách tốt nhất là cắt túi mật đi, vì túi mật không phải là một phần thiết yếu của con người, nếu không cắt đi mà chỉ lấy sỏi ra thì ít lâu sau sỏi sẽ trở lại. Giữ phần lấy túi mật rất thông thường tại Hoa Kỳ.

Con người sỏi mật không có túi mật ra sao

Sau khi cắt túi mật, thì gan vẫn bài tiết mật như thường nhưng thay vì mật đổ vào ruột trong túi mật thì chảy thẳng vào các ống dẫn vào ruột non. Trong trường hợp "mật túi mật" này thì sẽ đi đến tiểu nhân và phân sẽ lỏng hơn khi trở lại ruột bình thường. Nếu không trở lại bình thường và vẫn tiếp tục bị "tiêu chảy" thì phải nên khám bác sĩ để xin thuốc trị mật và lá lách.